

Melléklet

a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata közgyűlésének 2026. május 28-i ülése 5. pontjához

5.1. napirend: A 2026. évi munkaterv

Tisztelt Közgyűlés!

A 2026. évi munkatervet az egyes tevékenységek típusa szerinti csoportosításban mutatjuk be.

1. Határtani kutatások

A CESCI alapítása óta foglalkozik a határon átnyúló együttműködések tudományos megalapozásával. 2026-ban is szeretnénk fenntartani ez irányú tevékenységeinket, melyek elsődleges hozadéka, hogy a különböző releváns diszciplínák hazai és külföldi szereplőit közös hálózatba szervezve, a kutatásaikon keresztül tudományos háttérrel biztosítva javíthatjuk a szakpolitikai háttértámogatásunk minőségét.

Kutatási tevékenységeink fő (de nem kizárólagos) színhelye a 2021 végén dr. Fejes Zsuzsanna vezetésével, a Ludovika Nemzeti Közszerológiai Egyetemmel közösen alapított Határmenti Együttműködések Kutatóműhely (HEK), amelynek mandátuma 2026. október 31-én megszűnik. Terveink szerint a kutatóműhely újraindítását fogjuk kezdeményezni az egyetem vezetése felé, újabb 5 évre.

2026-ban szeretnénk jelentősen bővíteni a kutatóműhelyben résztvevő kollégák publikációs listáját, valamint továbbra is aktívan részt venni a TEIN (Transfrontier Euro-Institute) hálózat munkájában. Az év legjelentősebb fejlesztését folyóiratunk, az ABCD Journal kapcsán tervezzük megvalósítani: a hivatalosan a TEIN-hálózat lapjává váló újságnak a tudományos elvárásoknak megfelelő online platformot alakítunk ki, ami lehetővé teszi, hogy a lap néhány éven belül hivatalos, indexált nemzetközi folyóirattá váljon. 2026-ban két számot jelentetünk meg.

2. Határon átnyúló tervezés és programozás

Egyesületünk egyik fő tevékenységét hagyományosan a (főként határon átnyúló) tervezési, programozási feladatok jelentik.

A 2028-2034-es költségvetési időszakhoz kapcsolódó, több magyar részvételű határon átnyúló, illetve transznacionális program területi analízisének előkészítésében ismét fontos szerepet fog betölteni a CESCI a KKM-en belül működő Irányító Hatóság kérésére, mely feladatok a munkaszervezet kapacitásainak túlnyomó részét le is kötik majd az év során. A munkaterv írásakor már biztosra vehető részvételünk a határmenti magyar-szlovák, magyar-szerb, magyar-szlovák-román-ukrán, illetve a transznacionális Duna Régió programok területi analíziseinek kidolgozásában, de lehetséges, hogy az év során további elemzések is a feladataink közé kerülnek.

Hasonlóképpen számítunk arra, hogy a két állam együttműködési megállapodása kapcsán a magyar-szlovén határtérségben elindított program (Közös Alap) további működtetésében folytatólagos szakmai háttértámogatási, programtervezési szerepünk lesz.

Részt veszünk továbbá ETT-s tervezési munkákban is, például mi készítjük a BOTILA ETT stratégiáját.

E feladatok mellett, a horvát-magyar határon bekapcsolódunk a két oldal katasztrófavédelmi szerveinek együttműködését támogató DRAVIS4 projektbe, továbbá regisztráltuk az egyesületet tanácsadóként az OECD által menedzselte IMPACT (határ menti CLLD-eket támogató) projektbe, melyen keresztül a közép-európai térségben nyerhetünk jogosultságot ilyen, helyi, közösségi alapú együttműködések szakmai támogatására.

Mindezen folyamatokkal is összefüggésben a 2026-os év során egy módszertani és arculati megújítási folyamatot is végig viszünk az évek során felhalmozott egyedi, határon átnyúló tervezési tudásunk jobb és még korszerűbb kamatoztatása érdekében.

Ezenkívül a korábban elkészített dokumentumok utógondozása, valamint a magyarországi városi térségek határon átnyúló hatásait érintő szakpolitikai háttérmunka elvégzése várható feladatként, együttműködésben a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériummal és annak jogutódjával.

3. Határon átnyúló intézményfejlesztés

A CESCI európai szinten elismert szakértője a határon átnyúló kormányzásnak és intézményfejlesztésnek.

A Magyarország határai mentén kialakított ETT-hálózat a határ menti térségek fejlesztésének egyedülálló intézményrendszerét kínálja. A CESCI 2009-es megalakulása óta fontos szerepet tölt be a magyar részvételű ETT-k alapításában, (egyéb forrásokból nem megoldható) szakmai támogatásában, a rájuk vonatkozó hazai és EU-s szintű szakpolitikák alakításában. Ez a szerteágazó tevékenységünk 2026-ban is folyamatos lesz, magában foglalva az alábbi feladatokat:

- rendszeres szakmai egyeztetés az illetékes minisztériumok főosztályaival az ETT-eket érintő aktuális uniós és hazai szakpolitikai feladatokról;
- a szakmai koordinációt és információátadást segítő ETT-műhelyek tartalmi feltöltéséhez, szervezéséhez, lebonyolításához való hozzájárulás;

- a magyar részvételű ETT-k munkájának (más forrásokból nem megoldható) folyamatos szakmai támogatása: jogi tanácsadás, tematikus térképek elkészítése, konferenciárésztvételek, új társulások alapításának jogi koordinációja, a társulások inkubációs és menedzsment funkcióinak támogatása stb.;
- a magyar részvételű ETT-k tevékenységeinek népszerűsítése hazai és nemzetközi fórumokon (a CESCI domainjén elérhető kétnyelvű ETT-monitor frissítése, tartalomfejlesztése, rendszeres hírlevél összeállítása, megjelentetése magyar és angol nyelven; az ETT-kről szóló hírek megjelentetése uniós online felületeken és előadások tartása ilyen témájú rendezvényeken);
- a magyar részvételű ETT-k munkájához kapcsolódó szakmai és működési monitoringtevékenység támogatása;
- szakértői támogatást nyújtunk ukrán tagságú ETT-k alapításához, valamint az Atlanti-óceán szigetcsoportjait magába foglaló Macaronesia EGTC létrehozásához.

4. Szakpolitikai támogatás

A szervezet tevékenységi portfóliójában évek óta egyre hangsúlyosabb szerepet tölt be a szakpolitikai réteg. Egyesületünk átfogó módon nyújt szakpolitikai támogatást mind nemzeti, mind uniós szinten a határon átnyúló együttműködések érintő témákban. 2021 óta ezt a két legjelentősebb szakmai szervezettel, az Európai Határrégiók Egyesületével (AEBR) és a MOT-tal közösen is végezzük, aminek az alapját a 2021. október 7-én Strasbourgban aláírt közös nyilatkozat adja. A két másik egyesülettel való együttműködésünk egyébként is szoros, rendszerint részt veszünk a közgyűléseiken és szakmai rendezvényeiken is, de időről-időre indulunk közösen uniós beszerzéseken és pályázatokon is. 2023-ban a Régiók Bizottsága egy új szervezeti keret, az Európai Határon Átnyúló Együttműködési Platform (ECBP) létrehozását kezdeményezte, amelynek irányító testületébe a Régiók Bizottságának területi együttműködési bizottságának vezetője mellett annak egy tagja, valamint az említett három szervezet képviselője kapott meghívást. A platform célja, hogy az összes európai uniós határon átnyúló szervezetet egyesítse és képviselje azok érdekeit az uniós döntéshozók irányában. Az ECBP 2026. évi rendezvényét június 10-11-én a Régiók Bizottságával együttműködésben a CESCI szervezi.

Aktív résztvevői vagyunk az Európai Bizottság által rendszeresen megszervezett, a határmentiség egyes aspektusait tárgyaló, online Beyond Borders: Breakfast Debate eseményeknek, valamint az EUREGHA-hálózatnak, amelyen belül a határon átnyúló egészségügyi együttműködéssel, valamint az európai egészségügyi digitális térrel foglalkozó munkacsoportok munkájában veszünk részt.

A CESCI megszokott feladatai között szerepel a hazai minisztériumok, illetve a határ menti együttműködésben érintett szereplők (helyi és területi önkormányzatok, intézmények, ETT-k stb.) általános szakmai, szakpolitika-véleményezési, -alakítási támogatása (uniós, és nemzeti szinteken egyaránt). Ezek a feladataink 2026-ban várhatóan kiterjednek az alábbi szakterületekre:

- a 2027 utáni új kohéziós politika előkészítése, különös tekintettel az európai területi együttműködés célkitűzésre;
- a magyarországi területfejlesztés és területi politika határ menti vonatkozásai (pl. a határon átnyúló funkcionális városi térségek fejlesztése; a határmenti hálózatos infrastruktúra fejlesztése stb.);

- a hazai minisztériumoknak, a szomszédos államokkal közösen a határmenti térségekre irányuló tevékenységeinek szakmai támogatása (pl. szakmai rendezvények szervezése, szakmai háttéranyagok kidolgozása, egyezmények, szakpolitikai dokumentumok véleményezése stb.);
- a jogi és adminisztratív akadályok felszámolását segíteni hivatott uniós kezdeményezésekben való aktív részvétel;
- aktív részvétel a nyugat-balkáni határon átnyúló kormányzati hálózat munkájában, illetve a nyugat-balkáni és keleti-irányú integrációs folyamatok katalizálásában;
- a Duna Stratégián belül a határmenti aspektusok érvényesítése szakmai háttéranyagok kidolgozásával, projektek előkészítésével és szakmai előadások megtartásával, ilyen rendezvényeken történő részvétellel (elsősorban az EUSDR 10-es prioritási területének munkáján keresztül).

Konkrét projektek és tevékenységek is kiemelhetők a 2026-ra előrelátható munkaterv vonatkozásában, a fenti szakterületekkel összefüggésben:

2026-ban is folytatódik a határrégiókban tapasztalható jogi és adminisztratív akadályok elhárítása érdekében a DG REGIO által életre hívott és az AEBR által menedzselte európai projekt, a b-solutions. Az AEBR megkeresése alapján népszerűsítjük az újabb b-solutions felhívást; továbbá az év során részt veszünk néhány eset feltárásában, illetve az akadálymentesítési javaslatok kidolgozásában is.

A szlovák-magyar határon átnyúló program keretében, 2023-ban kezdhettük el a CESCI Carpathiával közösen annak a hatéves stratégiai projektnek (#ACCESS) a megvalósítását, amelynek célja a két ország között meglévő jogi és adminisztratív természetű akadályok feltárása és azok szisztematikus felszámolása. Ez a feladat, amellet, hogy szervesen illeszkedik a CESCI stratégiai céljaihoz, a munkaszervezet számára jelentős szakmai kihívással és erőforrásigénnyel jelentkezik a 2026-os év során is.

2023-ban, a Szászországi Tartományi Kormányzat vezetésével felálló, 9 tagú konzorcium tagjaként nyújtottunk be sikeres pályázatot a Közép-Európa Transznacionális Program felhívására, a jobb együttműködési kormányzást támogató negyedik prioritás keretében. A BorderLabs CE címre hallgató pályázat keretében az olasz-szlovén, az osztrák-német-cseh, a magyar-szlovák, a cseh-lengyel-német, valamint a német-lengyel határ mentén együttműködő partnerek az integrált határon átnyúló tervezés, a részvételi kormányzás és a jogi akadályok megszüntetése terén hajtanak végre egységes módszertan alapján PILOT-tevékenységeket. A PILOT-ok az egész közép-európai térségre vonatkozó útmutató és tudásmegosztó platform fejlesztéséhez, valamint egy, a régió határokon átnyúló belső integrációját támogató charta aláírásához szolgálnak tanulsággal. A 2024 és 2026 között megvalósuló projekten belül egyesületünk látja el a szakmai koordináció és a projektkommunikáció feladatait. Ugyancsak a CESCI feladata a tudásmegosztó platform fejlesztése és további fenntartása. A projekt idén ősszel zárul, de a nemzetközi záró rendezvény június 10-én az ECBP éves rendezvényéhez kapcsolódva kerül megrendezésre.

A CESCI konzorciumi partnerként vesz részt az ESPON összeurópai, a határon átnyúló funkcionális térségek jobb kormányzását támogató projektjében. A 2024 júliusa és 2026 januárja között megvalósuló, 725 130 euró összköltségvetésű CROSSGOV című projekt tevékenységei és fő eredményei egy hármas megvalósítási rendszerbe szerveződnek, amelyek egyszerre szolgálják a

funkcionális térségek, valamint azok kormányzásának elemzését. A partnerek egyrészt áttekintik az ilyen térségekről és kormányzásukról szóló szakirodalmat. Másrészt létrehoznak egy adatbázist és atlaszt, bemutatva a létező funkcionális térségeket. Ehhez kapcsolódóan a Torinói Műszaki Egyetemen együttműködésben a CESCI felelős 5 határon átnyúló intézményekkel kapcsolatos indikátor gyűjtéséért. A harmadik tevékenység koordinációját egyesületünk végzi, amelynek keretében 10 európai esettanulmány készül (az egyik a saját megvalósításunkban). Ez az első alkalom, hogy egyesületünk egy rangos konzorcium tagjaként európai jelentőségű területi elemzési munkát végez, ami egy új szintet jelent a szakpolitikai tevékenységeink terén. A projekt sikeres lezárultát követően jó szakmai visszhangra számíthat uniós szinten, amit igyekszünk is majd kiaknázni, többek között további ESPON projektekben való részvétel érdekében.

Ugyancsak igyekszünk részt venni az uniós szintű, határon átnyúló statisztikai adatharmonizációt és adatmenedzsmentet célzó kezdeményezésekben. Mint ilyen, aktívan hozzászólunk a DG Regio által irányított, CB Data Collection Study projekt eredményeihez, illetve idén is aktívan részt veszünk a német kezdeményezésre életre hívott, elsősorban nemzeti statisztikai hivatalokat közös platformra hozó Cross-Border Monitoring Network munkájában is.

5. Tudásmegosztás

Szervezetünk fontos feladata az érzékenyítés, szakmai eredményeink és az uniós szakpolitikák állandó disszeminációja, a határ menti együttműködésben érintett helyi, regionális, nemzeti és közösségi szintű szereplők közötti mediáció, tudásközvetítés. Emellett rendszeres szakmai támogatást nyújtunk a magyar határtérségek fejlesztését célul kitűző hallgatók képzéséhez is. E tudásátadási célú tevékenységeink, mint például a tagi szolgáltatásaink, a helyi szereplőket célzó rendezvényeink, kiadványaink fenntartása szintén számottevő erőforrást köt majd le 2026 során is.

Immár rendszeresnek mondható, hogy a hazai egyetemeken munkatársaink szakmai előadásokat tartanak a hallgatók részére, és a Pálfi István Alapítvány ösztöndíjasait is segítjük mentorálással, tanulmányút-szervezéssel.

A tudásátadás további platformjait jelentik a negyedéves rendszerességgel megjelenő hírleveleink, tagi (forrástérképezési célokat is közvetítő) tájékoztatásaink. Szintén a tudásmegosztást szolgálják a tagjaink számára támogatott szakmai utak. Általános tudásmegosztási tevékenységeink körét számottevő mértékben bővítik az #ACCESS, illetve a BorderLabs CE nemzetközi projektek keretében megvalósítandó disszeminációs feladatok.

Részt veszünk a DKMT Eurorégió InnoCoop Interreg projektjében, mely határon átnyúló innovációmenedzsment-megoldásokat céloz.

Kiemelt célunk 2026 során a nemzetközi jelenlétünk fokozása, a magyar határtérségek érdekeinek uniós szintű megjelenítése, határaink mentén a helyi együttműködési szándékok katalizálása, továbbá a csatlakozásra váró szomszédsággal meglévő kapcsolatok fejlesztése, új alapokra helyezett együttműködések generálása. Ennek keretében aktívan járulunk hozzá az ukrán, illetve a szerb (és rajtuk keresztül a teljes Balkán régió) uniós csatlakozási folyamatainak támogatásához. Ezek a feladataink magukban foglalják a közös kezdeményezések elindítását, tanácsadói tevékenységet, az uniós tapasztalatok átadását. Mindezen tevékenységek keretében egyedi lehetőségünk nyílik

tagjaink és partnereink fejlesztési elképzeléseinek nemzetközi megjelenítésére, érdekeik képviselésére is.

6. Szervezetfejlesztés, társadalmi felelősségvállalás

2026-ban is folyamatosan és tudatosan törekszünk a munkaszervezet operatív működésének professzionalizálására. A fenti célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a CESCI munkatársai olyan szakemberek legyenek, akik elmélyült és naprakész szaktudással rendelkeznek, továbbá ezt a tudást nemzetközi minőségben demonstrálni is képesek. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk a tapasztalt és jól képzett munkaerőnk megtartására, illetve (szakmai és nyelvi) továbbképzésére is. Ugyancsak feltétele a missziónk sikeres gondozásának, hogy a szervezet aktív tagként jelen legyen a releváns nemzetközi szervezetekben (pl. AEBR, EUREGHA, RSA stb.), a napi munkavégzéshez elégséges teret biztosító irodában, megfelelően karbantartott eszköz-, illetve szoftverparkkal és adatbázisokkal rendelkezzen a hatékony és magas színvonalú munkavégzés érdekében. E feltételek fenntartására 2025-ben is tervezünk emberi és anyagi erőforrásokat szánni.

A társadalmi felelősségvállalás terén a közhasznú tevékenységeinken kívül is jelentős lépéseket tettünk az utóbbi években. Ezirányú törekvéseink 2026-ban is folyamatosak lesznek, a felmerülő lehetőségek és (a CESCI által kielégíthető) szükségletek szerint.